

I Kenya tog Poul Kongstad emot betydligt fler patienter per dag än läkare på svenska mottagningar.
Foto: Privat

Rotaryläkaren hade hela driftsbudgeten i en tjock börs

Läkaren Poul Kongstad ägnade förra sommarens semester åt att jobba i Kenya.

LUND. – Jag hade hela vår driftsbudget i en tjock börs vid mitt bälte. Det bidrar säkert till att verksamheten kan pågå år från år utan att kostnaderna börjar skena iväg.

Poul Kongstad är chefsläkare vid Kamber i Region Skåne, alltså förvaltningen för ambulans, katastrof och beredskap. Han var i Kenya som så kallad Rotaryläkare. Rotary står bakom den lilla organisationen Läkarbanken.

Poul Kongstad tror att de anställda på ekonomienheten hemma på Universitetssjukhuset i Lund hade blivit imponerade om de hade fått se vilken ordning han hade på affärerna.

– Jag betalade löner och mediciner och bokförde allt i min svarta lilla bok.

Även de andra i teamet hade koll.

– De visste hur växelkassan såg ut innan jag själv tittat efter. Inte så konstigt när man som sjuksköterska tjänar motsvarande tusen kronor i månaden och försörjer åtta personer och en arbetslös man på den summan.

Ibland kände sig Poul Kongstad som den givmilde västerlänningen, andra stunder som Hans Alfredson i rollen som fabrikören i filmen "Den enfaldige mördaren".

– Jag var ju inte beroende av det sociala nätverket och kunde se till att pengarna användes någorlunda korrekt och inte gick till andra, i och för sig behjärtansvärda ändamål

I Homa Bay vid Victoriasjön finns få vita. Av de 30 000 invånarna var det ett tiotal, de flesta läkare. Förutom Läkarbanken finns Läkare utan gränser (Médecins sans frontieres, MSF), på plats.

– Visst finns det en viss konkurrens men mest kompletterar vi varandra.

MSF har enorma resurser jämfört med lilla Läkarbanken.

– Det syntes på jeeparerna. Deras var större och lyxigare än våra och hade satellitnavigator.

– Rotaryläkarna arbetar sex veckor, vilket innebär att man kan göra det på sin semester och utan att lämna familjen alltför länge. MSF-personalen är ute längre perioder och får lön för att täcka utgifter hemma.

MSF i Kenya har framförallt verksamhet på sjukhusen med mottagning av hiv-, lepra- och tbc-patienter. Läkarbanken arbetar på landet, dit sjukvården ännu inte nått.

Poul Kongstad och hans åttamannateam gav sig ut med utrustningen i trälådor i jeepen genom den ibland nästan ogenomträngliga terrängen.

– Tre dagar i veckan var vi i lerhydda. Jag tyckte att det var lite fräckt, även om det givetvis var bekvämare de två dagar vi var i hus.

Alla som sökte fick hjälp samma dag, ibland uppemot femtio personer.

– Jag hann med två patienter på samma tid som det tar att starta datorn och logga in hemma.

Att byta chef – som dessutom kommer från en helt annan del av världen – var sjätte vecka var inget problem för den proffsiga personalen.

– Min föregångare köpte dagstidningar till de anställda. Jag som är uppfödd med tiofika klarade inte att jobba till lunch som vi åt först på eftermiddagen när alla patienter var avklarade. Så jag införde bananfika.

På kvällarna diskuterade han dagen med sin kollega, 81-åriga Dr Soo. Hon är ursprungligen från Sydkorea men har bott i Sverige i många år.

– Vi kände oss som koloniserare när vi drack te och pratade om hur mycket svinn man ska tillåta. I ett fattigt land som Kenya går det inte att undvika stölder.

Sin hittills bästa lektion i ledarskap fick han när han försökte komma åt vem som stal medicin ur förrådet.

– Jag kände mig väldigt duktig när jag införde en liggare och höll koll. Det fick bara till följd att alla blev arga på mig och ovänner sinsemellan. En inhemsk läkare förklarade för mig att man måste förankra sina beslut, inte bara genomföra dem över folks huvuden.

– Snart reser jag dit igen. Som chef för en stor organisation här är det nyttigt att plötsligt basa för en liten grupp med helt andra villkor.